



Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

**PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 156/19**

Liuksemburgas, 2019 m. gruodžio 12 d.

Sprendimai sujungtose bylose C-566/19 PPU, *Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės generalinė prokuratūra*, C-626/19 PPU, *Openbaar Ministerie*, ir bylose C-625/19 PPU ir C-627/19 PPU, *Openbaar Ministerie*

**Teisingumo Teismas mano, kad Prancūzijos, Švedijos ir Belgijos prokuratūros atitinka Europos arešto orderio išdavimo reikalavimus, ir pateikia išaiškinimą dėl teisminės gynybos, garantuojamos asmenims, dėl kurių išduodami tokie orderiai, taikymo srities**

Taikant skubos tvarkos procedūrą 2019 m. gruodžio 12 d. priimtais Sprendimais *Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės generalinė prokuratūra ir Openbaar Ministerie (Liono ir Tūro prokurorai)* (C-566/19 PPU ir C-626/19 PPU), *Openbaar Ministerie (Švedijos prokuratūra)* (C-625/19 PPU) ir *Openbaar Ministerie (Briuselio Karaliaus prokuroras)* (C-627/19 PPU), Teisingumo Teismas papildė savo naujausią jurisprudenciją<sup>1</sup>, susijusią su Pagrindų sprendimu 2002/584 dėl Europos arešto orderio<sup>2</sup>, ir pateikė juose išaiškinimą dėl Europos arešto orderį „išduodančiosios teisminės institucijos“ nepriklausomumo ir veiksmingos teisminės gynybos, kuri turi būti garantuojama asmenims, dėl kurių tokie orderiai išduodami, reikalavimų.

Pagrindinėse bylose Prancūzijos (bylos C-566/19 PPU ir C-626/19 PPU), Švedijos (byla C-625/19 PPU) ir Belgijos (byla C-627/19 PPU) prokuratūros išdavė Europos arešto orderius baudžiamąjį persekiojimo vykdymo tikslu (pirmose trijose bylose) ir bausmės vykdymo tikslu (paskutinėje byloje). Iškilė klausimas dėl jų vykdymo, kuris priklausė nuo šių atitinkamų prokuratūrų pripažinimo kaip „išduodančio[sios] teismin[ės] institucij[os]“.

Visų pirma, Teisingumo Teismas nagrinėjo, ar Prancūzijos prokuratūros statusas užtikrina jai pakankamą nepriklausomumą išduodant Europos arešto orderius, ir nusprendė, kad taip yra nagrinėjamu atveju.

Šią išvadą Teisingumo Teismas padarė, pirma, priminęs, kad sąvoka „išduodančioji teisminė institucija“ gali apimti valstybės narės institucijas, kurios nors nėra teisėjai ar teismai, dalyvauja vykdamas baudžiamąjį teisingumą ir veikia nepriklausomai. Pastaroji sąlyga reiškia prielaidą, kad egzistuoja veiklos nuostatai ir organizacinio pobūdžio taisyklės, pagal kurias, priimant sprendimą išduoti Europos arešto orderį, atitinkamai institucijai nekyla jokios rizikos, jog gali būti duoti konkretūs vykdomosios valdžios įsakymai ar nurodymai.

Dėl Prancūzijos prokurorų Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nurodytų aplinkybių pakanka siekiant įrodyti, jog jie turi diskreciją nepriklausomai (be kita ko, nuo vykdomosios valdžios) vertinti Europos arešto orderio išdavimo būtinybę ir proporcingumą ir ją įgyvendina objektyviai, atsižvelgdami į visus kaltę patvirtinančius ir ją paneigiančius įrodymus. Jų nepriklausomumas nekvestionuojamas dėl to, kad jie yra atsakingi už valstybinio kaltinimo palaikymą, Teisingumo ministras gali jiems teikti bendrus, su baudžiamąja politika susijusius nurodymus arba jiems vadovauja ir kontroliuoja jų vadovai, taip pat prokuratūros pareigūnai, taigi, jie privalo vykdyti pastarųjų nurodymus.

<sup>1</sup> Žr., be kita ko, 2019 m. gegužės 27 d. Sprendimą *OG ir PI (Liubeko ir Cvikau prokuratūros)* (C-508/18 ir C-82/19 PPU), 2019 m. gegužės 27 d. Sprendimą *PF (Lietuvos generalinis prokuroras)* (C-509/18) (žr. pranešimą spaudai Nr. 68/19) ir 2019 m. spalio 9 d. Sprendimą *NJ (Vienos prokuratūra)* (C-489/19 PPU).

<sup>2</sup> 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34).

Visų antra, Teisingumo Teismas patikslino naujausioje savo jurisprudencijoje įtvirtintą reikalavimą, kad dėl institucijos, kuri nėra teismas, tačiau dalyvauja vykdamas teisingumą, sprendimo išduoti Europos arešto orderį išduodančiojoje valstybėje narėje turi būti galima teismui pateikti skundą, atitinkantį veiksmingos teisminės gynybos reikalavimus.

Pirma, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad galimybės pateikti tokį skundą teismui buvimas nėra sąlyga, kad instituciją būtų galima pripažinti išduodančiąja teismine institucija.

Antra, Teisingumo Teismas nurodė, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad jų teisės sistemose būtų veiksmingai užtikrintas reikalaujamas teisminės gynybos lygis, nustatydamos proceso taisyklės, kurias jos įgyvendina ir kurios skirtingose sistemose gali skirtis. Teisės pateikti atskirą skundą dėl sprendimo išduoti Europos arešto orderį įtvirtinimas yra tik viena iš galimybių. Todėl Teisingumo Teismas nusprendė, kad veiksmingos teisminės gynybos, garantuojamos asmeniui, dėl kurio yra išduotas Europos arešto orderis baudžiamojo persekiojimo tikslu, reikalavimai yra įvykdyti, jei pagal išduodančiosios valstybės narės teisės aktus teismas šioje valstybėje narėje kontroliuoja šio orderio išdavimo sąlygas ir, be kita ko, jo proporcingumą.

Nagrinėjama atvejais pagal Prancūzijos ir Švedijos sistemas šie reikalavimai įvykdyti, nes nacionalinės proceso taisyklės leidžia konstatuoti, jog teismas gali atlikti prokuratūros sprendimo išduoti Europos arešto orderį proporcingumo kontrolę tiek prieš šio sprendimo priėmimą arba net jo priėmimo metu, tiek vėliau. Konkrečiau kalbant, tokį vertinimą teismas atlieka iš anksto, kai priima nacionalinį sprendimą, kuriuo vėliau pagrindžiamas Europos arešto orderis.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad tuo atveju, kai prokuratūra Europos arešto orderį išdavė ne baudžiamojo persekiojimo vykdymo, o galutiniu nuosprendžiu skirtos laisvės atėmimo bausmės vykdymo tikslu, reikalavimai, kylantys iš veiksmingos teisminės gynybos, neapima galimybės pateikti atskirą skundą dėl šio prokuratūros sprendimo. Vadinasi, pagal Belgijos sistemą, kurioje toks skundas nenumatytas, šie reikalavimai taip pat įvykdyti. Teisingumo Teismas pabrėžė, kad kai Europos arešto orderis išduodamas bausmės vykdymo tikslu, tokia teisminė kontrolė atliekama priimant vykdytiną teismo sprendimą, kuriuo pagrįstas šis arešto orderis. Iš tiesų, vykdančioji teisminė institucija gali daryti prielaidą, jog sprendimas išduoti tokį arešto orderį priimtas po proceso, per kurį prašomas perduoti asmuo pasinaudojo visomis savo pagrindinių teisių gynybos garantijomis. Be to, šio arešto orderio proporcingumas kyla iš paskelbto apkaltinamojo nuosprendžio, nes pagrindų sprendime dėl Europos arešto orderio numatyta, kad jis turi apimti mažiausiai keturių mėnesių trukmės laisvės atėmimo bausmę ar įkalinimą.

---

**PASTABA:** Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškavimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

---

*Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.*

*Visas sprendimų ([C-566/19 PPU](#) ir [C-626/19 PPU](#), [C-625/19 PPU](#) ir [C-627/19 PPU](#)) tekstas nuo jų paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.*

*Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127*